

Українська неологія та неографія

Спеціальність 035 «Філологія»

Викладач – Вокальчук Галина Миколаївна, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української мови ім. проф. К. Ф. Шульжука РДГУ.

Кількість кредитів – 3.

Семестр – 3-й.

Мета навчальної дисципліни «Українська неологія та неографія» полягає в ознайомленні студентів з актуальними напрямками розвитку сучасної лінгвістики, здобутками й перспективами нових галузей українського та зарубіжного мовознавства, насамперед молодій лінгвістичній науці неології, закономірностями та етапами її становлення, змістом категоріального апарату, методології та методів вивчення неологічної лексики як невід’ємного складника національного лексикону. У процесі викладання дисципліни передбачається вдосконалення у студентів умінь та навичок лінгвістичного аналізу мовних фактів і явищ, практичного оволодіння нормами сучасної української літературної мови, підвищення культури писемного й усного мовлення, підвищення загального рівня фахової лінгвістичної підготовки.

Завданнями курсу є:

- формувати у студентів системних знань про неологічні процеси та зміни в словниковому складі мови;
- ознайомити студентів зі спеціальною науковою літературою, присвяченою проблемам неології, неографії, оказіональної номінації;
- проаналізувати основні тенденції у дослідженні лексичних інновацій у сучасному мовознавстві;
- ознайомити студентів із особливостями неологічної діяльності креативних мовних особистостей у різні періоди розвитку української мови;
- формувати у студентів розуміння авторського лексичного новотвору як специфічної номінативної одиниці – складника індивідуальної та національної мовно-поетичної картин світу в українській поезії;
- дослідити мовно-естетичні витoki сучасної української оказіональної номінації та основні екстралінгвальні чинники появи неолексем;
- дослідити вплив позамовних чинників на появу в сучасному національному лексиконі нових найменувань на позначення воєнних і суспільно-політичних реалій, пов’язаних із російською агресією 2014-2023 рр.; визначити найбільш репрезентативні тематичні та лексико-семантичні групи інновацій;
- виявити специфіку провідних тенденцій у галузі оказіональної номінації, співвідношення традицій та новаторства як основного чинника еволюції індивідуально-авторських мовновиражальних лексичних засобів в українському лексиконі ХХ-ХХІ ст.;
- удосконалення у студентів навичок комплексного аналізу структури, семантики та функцій нових слів у публіцистичному, художньому тексті;
- удосконалення у студентів навичок роботи з неологічними словниками;
- вироблення у студентів навичок укладання словників неологічної лексики (зокрема авторської).